

УДК 351.078: 330.322

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.3.28>

П. С. Покатаєв

доктор наук з державного управління, професор,
перший проректор
Класичного приватного університету

Л. І. Бережанська

аспірант кафедри публічного управління та землеустрою
Класичного приватного університету

АНАЛІЗ СУЧАСНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Неоднозначна економіко-політична ситуація в Україні спричинює нестабільність інвестиційних процесів як всередині держави, так і поза її меж. Зовнішні та внутрішні фактори (глобалізаційні процеси, ООС на півдні та сході країни, карантинні заходи, корупційні скандали, нерівномірність розвитку регіонів та багато інших чинників) потребують адекватної реакції з боку держави і гнучкої інвестиційної політики.

У статті досліджується структура капітальних інвестицій в економіку України за джерелами їх надходження. Здійснений аналіз обсягів капітальних інвестицій у розрізі регіонів країни (Дніпропетровська, Запорізька, Львівська, Одеська, Харківська області) та їх динаміки за останні роки дав змогу визначити основні тенденції залучення капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у цих регіонах, зокрема

– зростання капітальних інвестицій у 1) державне управління й оборону; обов'язкове соціальне страхування; 2) оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; 3) мистецтво, спорт, розваги та відпочинок; 4) транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (в Одеській області кількісно спостерігається приріст інвестицій, але зниження їх частки до загального обсягу у регіоні);

– зниження капітальних інвестицій у сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (у Львівській області кількісно спостерігається приріст інвестицій, але зниження їх частки до загального обсягу у регіоні);

– збільшення капітальних інвестицій в освіту, охорону здоров'я та надання соціальної допомоги (за винятком Одеської області).

Проведений аналіз виявив закономірності лише для капітальних інвестицій у деякі види економічної діяльності. Спостерігаються значні відмінності у структурі капітальних інвестицій у розрізі регіонів країни.

Діяльність значної кількості державних органів, у повноваженнях яких зазначено сприяння інвестиційній діяльності, а отже які здійснюють чи здійснювали вплив на формування інвестиційної політики не сприяє покращенню інвестиційного клімату у державі. Вважаємо, що є потреба централізації повноважень щодо інвестиційної діяльності на національному рівні в єдиному державному органі, з одночасним розвитком територіальних департаментів на рівні обласних держадміністрацій (діяльність щодо регіональної інвестиційної політики). Це сприятиме консолідованій політиці центральних і регіональних органів публічної влади щодо залучення інвестицій в економіку України, що дасть змогу покращити конкурентноздатність вітчизняних підприємств і підвищити добробут громадян.

Ключові слова: державна політика, державне регулювання, інвестиції, капітальні інвестиції, механізм державного управління, Україна.

Постановка проблеми. Капітальні інвестиції є основним механізмом, за допомогою якого підприємства зміцнюють свій стан на ринку, оновлюючи виробництво та модернізуючи ринкову інфраструктуру.

Участь держави в економічних процесах повинна базуватися на принципі акцентованого регулювання — політиці максимального сприяння залучення інвестицій з мінімальним (“дозвільним”) втручанням у бізнес-процеси. Іншим принципом повинно стати поєднання стимулювальної загальнодержавної політики з її регіональною специфічністю.

В Україні загалом спостерігається позитивна динаміка росту капітальних інвестицій. Зростання обсягу капітальних інвестицій у підприємства регіонів позитивно впливає і на соціальний розвиток у цьому регіоні. Державна політика сприяння залученню інвестицій є фактором забезпечення конкурентноздатності підприємства на внутрішньому і зовнішньому ринках зокрема, а отже і сталого економічного розвитку регіону, держави загалом.

Метою статті є здійснення аналізу державно-управлінського механізму сприяння залученню державою капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у розрізі регіонів України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Теоретичні і практичні аспекти процесу державного управління інвестиційною діяльністю, формуванням державної інвестиційної політики досліджувалися такими фахівцями як Арсененко А.Ю., Майорова Т.В., Малярчук В.А., Мерзляк А.В., Папка О.С., Пересяда А.А., Почеріна Н.В., Ткач С.М., Федоренко В.Г., Федорчак О.В., Шатило О.А. та інші. З акцентом на економічну складову державної інвестиційної політики, зокрема залучення капітальних інвестицій, відзначимо наукові дослідження таких науковців як Віблій П.І., Драчук Ю., Ковальова І.Л., Козел А.М., Лащик І.І., Лубенченко О., Маркін Є.Є., Окара Д.В., Олешко Т.І., Петришина Н., Сав’юк Л., Сімків Л.Є., Трушкіна Н., Фатюха Н.Г., Хоркава Н.Б., Циток Р.П. Чернишев В.Г. та ін. [4-6, 9-13]. На сучасному етапі державотворення потребує подальшого розвитку державна політика в інвес-

тиційній сфері в умовах глобальних кризових явищ і спричинених ними негативних соціально-економічних процесів всередині країни.

Виклад основного матеріалу.

Неоднозначна економіко-політична ситуація в Україні спричинює нестабільність інвестиційних процесів як всередині держави, так і поза її меж. Зовнішні та внутрішні фактори (глобалізаційні процеси, ООС на півдні та сході країни, карантинні заходи, корупційні скандали, нерівномірність розвитку регіонів та багато інших чинників) потребують адекватної реакції з боку держави і гнучкої інвестиційної політики.

Під капітальними інвестиціями загалом прийнято вважати витрати на придбання або виготовлення (створення) матеріальних і нематеріальних необоротних активів. Як відомо, до інвестицій у матеріальні активи належать інвестиції у житлові та нежитлові будівлі, інженерні споруди, машини, обладнання та інвентар, транспортні засоби, землю, довгострокові біологічні активи тваринництва та рослинництва, інші матеріальні активи. До інвестицій у нематеріальні активи належать інвестиції у придбання або створення власними силами прав користування природними ресурсами та майном, програмного забезпечення та баз даних, прав на комерційні позначення, на об’єкти промислової власності, авторських і суміжних прав, патенти, ліцензії, концесії тощо [8]. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування за 2010-2019 роки в Україні подані у таблиці 1.

За даними таблиці можна відзначити зростання капітальних інвестицій з 2010 по 2019 рік включно за всіма типами джерел фінансування: за рахунок коштів державного бюджету (+20611.5 тис. грн); коштів місцевих бюджетів (+50749.2 тис. грн); власних коштів підприємств та організацій (+296904.7 тис. грн); кредитів банків та інших позик (+44344.5 тис. грн); коштів інвесторів-нерезидентів (+940.0 тис. грн); коштів населення на будівництво житла (+13536.1 тис. грн); інших джерел фінансування (+16317.7 тис. грн).

Відзначимо зростання частки капітальних інвестицій за рахунок власних коштів підприємств і організацій з 61.67%

у 2010 році до 65.43% у 2019 році на фоні зниження практично всіх інших джерел фінансування.

Також треба відзначити, що зростання обсягу капітальних інвестицій показаному у гривневому еквіваленті. Натомість пікове зростання інвестицій спостерігалось у 2012 році – еквівалентно 33987.0 тис. доларів США (згідно з офіційним курсом НБУ станом на 31.12.2012 р. [2]). У 2019 році – 26328.2 тис. доларів США (згідно з офіційним курсом НБУ станом на 31.12.2019 р. [3]). Проте, у порівнянні з 2010 роком (еквівалент 22685.3 долари США (згідно з офіційним курсом НБУ станом на 31.12.2010 р. [1])) спостерігається позитивна динаміка.

Проаналізуємо капітальні інвестиції за видами економічної діяльності у Львівській області за останні роки. Капітальні інвестиції обліковуються по підприємствах-юридичних особах за їх основним видом економічної діяльності та територією місцезнаходження (юридичною адресою). У даному випадку – по підприємствах і організаціях, що зареєстровані на території Львівської області.

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності подані у таблиці 2.

Як видно з табл. 2, позитивна динаміка здійснення капітальних інвестицій спостерігалася за три аналізовані роки (2017-2019) у 10 з 16 видів економічної діяльності. Найвищі кількісні показники

здійснення капітальних інвестицій спостерігається у таких сферах економічної діяльності:

1) державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (+1898203 тис.грн);

2) діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (+788605 тис.грн);

3) будівництво (+770518 тис. грн);

4) транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (+611773 тис. грн);

5) оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (+553884 тис. грн).

Якщо у кількісному значенні капітальні інвестиції усі вищеперераховані види економічної діяльності мали позитивну динаміку (у порівнянні 2019 року до 2017 року), то у процентному співвідношенні до загального обсягу у регіоні, частка капітальних інвестицій у будівництво зменшилась на 1.4% у порівнянні з 2017 роком та 2.2% у порівнянні з 2018 роком.

Кількісне зменшення капітальних інвестицій спостерігалось за такими видами економічної діяльності:

1) фінансова та страхова діяльність (- 25105 тис. грн);

2) професійна, наукова та технічна діяльність (-24715 тис. грн);

3) тимчасове розміщення й організація харчування (-24551 тис.грн);

Таблиця 1

**Капітальні інвестиції за джерелами фінансування
(Україна, 2010-2019 рр., тис.грн) (з використанням даних [6] і [1-3])**

	2010	2012	2014	2016	2018	2019	динаміка
Усього	180575,5	273256,0	19419,9	59216,1	78726,4	623978,9	+443403.4
У т.ч. за рахунок							
коштів державного бюджету	10223,3	16288,3	2738,7	9264,1	22814,1	30834,5	+20611.5
коштів місцевих бюджетів	5730,8	8555,7	5918,2	26817,1	50355,5	56480,0	+50749.2
власних коштів підприємств та організацій	111371,0	171176,6	154629,5	248769,4	409585,5	408275,7	+296904.7
кредитів банків та інших позик	22888,1	39724,7	21739,3	27106,0	44825,4	67232,6	+44344.5
коштів інвесторів-нерезидентів	3723,9	4904,3	5639,8	9831,4	1795,5	4663,9	+940.0
коштів населення на будівництво житла	18885,9	22575,5	22064,2	29932,6	34645,7	32422,0	+13536.1
інших джерел фінансування	7752,5	10030,9	6690,2	7495,5	14704,7	24070,2	+16317.7

4) промисловість (-15724 тис.грн).
Усі капітальні інвестиції у вищенаведені види економічної діяльності у процентному співвідношенні до загального обсягу у Львівській області також показують

негативну динаміку за аналізовані роки, особливо щодо промисловості (-7.3%).

Для порівняння тенденцій інвестиційних процесів з такими у Львівській області було обрано Дніпропетровську,

Таблиця 2

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності у Львівській області за 2017-2019 рр. (складено на основі даних [6])

Види економічної діяльності	2017		2018		2019		Зміни	
	тис.грн	у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн	у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн	у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн	у % до загального обсягу у регіоні
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	1332191	6.0	1415434	5.7	1565253	5.6	+233062	-0.4
Промисловість	8089959	36.2	7730194	31.4	8074235	28.9	-15724	-7.3
Будівництво	4665109	20.9	5354830	21.7	5435627	19.5	+770518	-1.4
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1489280	6.7	2181191	8.8	2043164	7.3	+553884	+0.6
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1213727	5.4	1863767	7.6	1825500	6.5	+611773	+1.1
Тимчасове розміщення й організація харчування	222183	1.0	177042	0.7	197632	0.7	-24551	-0.3
Інформація та телекомунікації	208227	0.9	218989	0.9	206161	0.7	-2066	-0.2
Фінансова та страхова діяльність	393857	1.8	412517	1.7	368752	1.3	-25105	-0.5
Операції з нерухомим майном	1060120	4.7	1099908	4.5	1389641	5.0	+329520	+0.3
Професійна, наукова та технічна діяльність	310623	1.4	192826	0.8	285878	1.0	-24745	-0.4
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	443397	2.0	448454	1.8	1232002	4.4	+788605	+2.4
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	2261896	10.1	2788930	11.3	4160099	14.9	+1898203	+4.8
Освіта	179870	0.8	257872	1.0	375219	1.3	+195349	+0.5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	183048	0.8	230329	0.9	490990	1.8	+307942	+1.0
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	120387	0.5	237201	1.0	224841	0.8	+104454	+0.3
Надання інших видів послуг	156649	0.7	37927	0.2	89870	0.3	-66779	-0.4

Запорізьку, Одеську і Харківську області. Дані щодо динаміки капітальних інвестицій у Дніпропетровській області за 2017-2019 роки подано у таблиці 3.

Для Дніпропетровської області найвищими є кількісні показники здійснення капітальних інвестицій у таких сферах економічної діяльності:

1) промисловість (+17782099 тис.грн);
2) державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (+3376064 тис.грн);

3) оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (+2726272 тис.грн);

4) транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (+1162652 тис. грн);

Кількісне зменшення капітальних інвестицій у Дніпропетровській області спостерігалось за такими видами економічної діяльності:

1) сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (-847311 тис.грн);

2) діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (-330312 тис.грн);

3) фінансова та страхова діяльність (- 13369 тис. грн).

Дані щодо динаміки капітальних інвестицій у Запорізькій області за 2017-2019 роки подано у таблиці 4.

Характеризуючи капітальні інвестиції за видами економічної діяльності у Запорізькій області, відзначимо, що позитивну динаміку показують

1) промисловість (+1177165 тис.грн);

2) транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (+663918 тис. грн);

3) державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (+309532 тис.грн).

Кількісне зменшення капітальних інвестицій у Запорізькій області спостерігається лише за такими видами економічної діяльності:

1) сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (-976040 тис.грн);

Таблиця 3

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності у Дніпропетровській області за 2017-2019 рр. (складено на основі даних [6])

Види економічної діяльності	2017	2019	Зміни
	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	3353950 / 8.3	2506639 / 3.8	-847311 / -4.5
Промисловість	23704818 / 58.9	41486917 / 63.1	+17782099/+3.2
Будівництво	924562 / 2.3	1298896 / 2.0	+374334 / -0.3
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2177805 / 5.4	4904077 / 7.5	+2726272 / +3.1
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1470182 / 3.7	2632834 / 4.0	+1162652 / +0.3
Тимчасове розміщення й організація харчування	95441 / 0.2	483023 / 0.7	+387582 / +0.5
Інформація та телекомунікації	78384 / 0.2	162869 / 0.3	+84485 / +0.1
Фінансова та страхова діяльність	309403 / 0.8	322799 / 0.5	-13396 / -0.3
Операції з нерухомим майном	4022489 / 10.0	4324679 / 6.6	+302190 / -3.4
Професійна, наукова та технічна діяльність	214460 / 0.5	219336 / 0.3	+4876 / -0.2
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	520663 / 1.3	190351 / 0.3	-330312 / -1.0
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	3016692 / 7.5	6392756 / 9.7	+3376064 / +2.2
Освіта	107360 / 0.3	334884 / 0.5	+227524 / +0.2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	219023 / 0.5	407164 / 0.6	+188141 / +0.1
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	51224 / 0.1	81847 / 0.1	+30623 / 0.0
Надання інших видів послуг	7975 / 0.1	2930 / 0.0	-5045 / -0.1

Таблиця 4

**Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності
у Запорізькій області за 2017-2019 рр. (складено на основі даних [6])**

Види економічної діяльності	2017	2019	Зміни
	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	2681231 / 17.8	1705191 / 11.7	-976040 / -6.1
Промисловість	9782131 / 64.9	8604966 / 58.8	+1177165 / - 6.1
Будівництво	282209 / 1.9	274751 / 1.9	-7458 / 0.0
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	230932 / 1.5	390913 / 2.7	+159981 / +1.2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	330544 / 2.2	994462 / 6.8	+663918 / +4.6
Тимчасове розміщування й організація харчування	32085 / 0.2	45409 / 0.3	+13324 / +0.1
Інформація та телекомунікації	21808 / 0.1	43046 / 0.3	+21238 / +0.2
Фінансова та страхова діяльність	58442 / 0.4	28186 / 0.2	-30256 / -0.2
Операції з нерухомим майном	151181 / 1.0	311061 / 2.1	+159880 / +1.1
Професійна, наукова та технічна діяльність	374849 / 2.5	474988 / 3.2	+100139 / +0.7
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	43555 / 0.3	51841 / 0.3	+8286 / 0.0
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	744508 / 4.9	1054040 / 7.2	+309532 / +2.3
Освіта	96243 / 0.6	235353 / 1.6	+139110 / +1.0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	206409 / 1.4	344365 / 2.4	+137956 / +1.0
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	25779 / 0.2	67932 / 0.5	+42153 / +0.3
Надання інших видів послуг	7694 / 0.1	4830 / 0.0	-2864 / -0.1

Таблиця 5

**Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності
в Одеській області за 2017-2019 рр. (складено на основі даних [6])**

Види економічної діяльності	2017	2019	Зміни
	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	3028854 / 15.1	1851562 / 9.0	-1177292 / -6.1
Промисловість	2593975 / 13.0	3094056 / 15.0	+500081 / +2.0
Будівництво	2323169 / 11.6	3005889 / 14.6	+682720 / +3.0
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1152777 / 5.8	1325479 / 6.4	+172702 / +0.6
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	4030338 / 20.1	4049822 / 19.6	+19484 / -0.5
Тимчасове розміщування й організація харчування	104429 / 0.5	148779 / 0.7	+44350 / +0.2
Інформація та телекомунікації	250169 / 1.2	143727 / 0.7	-106442 / -0.5
Фінансова та страхова діяльність	136240 / 0.7	365071 / 1.8	+228831 / +1.1
Операції з нерухомим майном	980746 / 4.9	768790 / 3.7	-211956 / -1.2
Професійна, наукова та технічна діяльність	186619 / 0.9	277288 / 1.3	+90669 / +0.4
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	697764 / 3.5	703825 / 3.4	+6061 / -0.1
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	3659107 / 18.3	4141077 / 20.0	+481970 / +1.7
Освіта	427794 / 2.1	392888 / 1.9	-34906 / -0.2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	401597 / 2.0	311478 / 1.5	-90119 / -0.5
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	19555 / 0.1	34163 / 0.2	+14608 / +0.1
Надання інших видів послуг	29588 / 0.1	34981 / 0.2	+5393 / +0.1

2) фінансова та страхова діяльність (- 13369 тис. грн).

Дані щодо динаміки капітальних інвестицій в Одеській області за 2017-2019 роки подано у таблиці 5.

Щодо Одеської області, відзначимо збільшення капітальних інвестицій за такими видами економічної діяльності:

1) будівництво (+682720 тис.грн);
2) промисловість (+500081 тис.грн);
3) державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (+481970 тис.грн);

4) фінансова та страхова діяльність (+228831 тис.грн).

Кількісне зменшення капітальних інвестицій в Одеській області відбулося за такими видами економічної діяльності:

1) сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (-1177292 тис.грн);

2) операції з нерухомим майном (-211956 тис.грн);

3) інформація та телекомунікація (-106442 тис.грн);

4) охорона здоров'я та надання соціальної допомоги (-90119 тис. грн).

Дані щодо динаміки капітальних інвестицій у Харківській області за 2017-2019 роки подано у таблиці 6.

Для Харківської області за 2017-2019 рр. відзначимо позитивну динаміку капітальних інвестицій у такі види економічної діяльності:

1) будівництво (+1280398 тис.грн);
2) державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (+1038211 тис.грн);

3) промисловість (+799258 тис.грн);
4) діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (+474422 тис.грн)

5) транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (+347704 тис.грн).

Негативна динаміка капітальних інвестицій у Харківській області спостерігається лише у таких видах економічної діяльності:

1) сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (-777351 тис.грн);

Таблиця 6

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності у Харківській області за 2017-2019 рр. (складено на основі даних [6])

Види економічної діяльності	2017	2019	Зміни
	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні	тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	3449736 / 19.2	2672385 / 11.9	-777351 / -7.3
Промисловість	4674032 / 26.0	5473290 / 24.3	+799258 / -1.7
Будівництво	3664250 / 20.4	4944648 / 22.0	+1280398 / +1.6
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	773986 / 4.3	1036204 / 4.6	+262218 / +0.3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	382889 / 2.1	730593 / 3.2	+347704 / +1.1
Тимчасове розміщення й організація харчування	82885 / 0.5	100833 / 0.4	+17948 / -0.1
Інформація та телекомунікації	178346 / 1.0	216347 / 1.0	+38001 / 0.0
Фінансова та страхова діяльність	146138 / 0.8	92741 / 0.4	-53397 / -0.4
Операції з нерухомим майном	544869 / 3.0	819816 / 3.6	+274947 / +0.6
Професійна, наукова та технічна діяльність	193978 / 1.1	358573 / 1.6	+164595 / +0.5
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	392845 / 2.2	867267 / 3.8	+474422 / +1.6
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	2402372 / 13.4	3440583 / 15.3	+1038211 / +1.9
Освіта	423641 / 2.4	672348 / 3.0	+248707 / +0.6
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	453958 / 2.5	644803 / 2.9	+190845 / +0.4
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	182904 / 1.0	445437 / 2.0	+262533 / + 1.0
Надання інших видів послуг	21372 / 0.1	7316 / 0.0	-14056 / -0.1

Динаміка обсягів капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у розрізі порівнюваних регіонів (2017-2019 рр.) (складено на основі даних [6])

Види економічної діяльності	Дніпропетровська область	Запорізька область	Львівська область	Одеська область	Харківська область
	Зміни (тис.грн / у % до загального обсягу у регіоні)				
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	-847311 / -4.5	-976040 / -6.1	+233062 / -0.4	-1177292 / -6.1	-777351 / -7.3
Промисловість	+17782099 / +3.2	+1177165 / - 6.1	-15724 / -7.3	+500081 / +2.0	+799258 / -1.7
Будівництво	+374334 / -0.3	-7458 / 0.0	+770518 / -1.4	+682720 / +3.0	+1280398 / +1.6
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	+2726272 / +3.1	+159981 / +1.2	+553884 / +0.6	+172702 / +0.6	+262218 / +0.3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур`єрська діяльність	+1162652 / +0.3	+663918 / +4.6	+611773 / +1.1	+19484 / -0.5	+347704 / +1.1
Тимчасове розміщення й організація харчування	+387582 / +0.5	+13324 / +0.1	-24551 / -0.3	+44350 / +0.2	+17948 / -0.1
Інформація та телекомунікації	+84485 / +0.1	+21238 / +0.2	-2066 / -0.2	-106442 / -0.5	+38001 / 0.0
Фінансова та страхова діяльність	-13396 / -0.3	-30256 / -0.2	-25105 / -0.5	+228831 / +1.1	-53397 / -0.4
Операції з нерухомим майном	+302190 / -3.4	+159880 / +1.1	+329520 / +0.3	-211956 / -1.2	+274947 / +0.6
Професійна, наукова та технічна діяльність	+4876 / -0.2	+100139 / +0.7	-24745 / -0.4	+90669 / +0.4	+164595 / +0.5
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-330312 / -1.0	+8286 / 0.0	+788605 / +2.4	+6061 / -0.1	+474422 / +1.6
Державне управління й оборона; обов`язкове соціальне страхування	+3376064 / +2.2	+309532 / +2.3	+1898203 / +4.8	+481970 / +1.7	+1038211 / +1.9
Освіта	+227524 / +0.2	+139110 / +1.0	+195349 / +0.5	-34906 / -0.2	+248707 / +0.6
Охорона здоров`я та надання соціальної допомоги	+188141 / +0.1	+137956 / +1.0	+307942 / +1.0	-90119 / -0.5	+190845 / +0.4
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	+30623 / 0.0	+42153 / +0.3	+104454 / +0.3	+14608 / +0.1	+262533 / + 1.0
Надання інших видів послуг	-5045 / -0.1	-2864 / -0.1	-66779 / -0.4	+5393 / +0.1	-14056 / -0.1

2) фінансова та страхова діяльність (-53397 тис. грн).

Загальні дані динаміки обсягів капітальних інвестицій за видами економічної діяльності для регіонів, вибраних нами для порівняння подані у таблиці 7.

Проаналізувавши цю таблицю, ми виявили такі спільні загальні тенденції:

– зростання капітальних інвестицій у 1) державне управління й оборону; обов`язкове соціальне страхування;

2) оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; 3) мистецтво, спорт, розваги та відпочинок; 4) транспорт, складське господарство, поштова та кур`єрська діяльність (в Одеській області кількісно спостерігається приріст інвестицій, але зниження їх частки до загального обсягу у регіоні);

– зниження капітальних інвестицій у сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (у Львівській

області кількісно спостерігається приріст інвестицій, але зниження їх частки до загального обсягу у регіоні);

– збільшення капітальних інвестицій в освіту, охорону здоров'я та надання соціальної допомоги (за винятком Одеської області).

Проведений аналіз виявив закономірності лише для капітальних інвестицій у деякі види економічної діяльності. Спостерігаються значні відмінності у структурі капітальних інвестицій у розрізі регіонів країни.

Діяльність значної кількості державних органів, у повноваженнях яких зазначено сприяння інвестиційній діяльності, а отже які здійснюють чи здійснювали вплив на формування інвестиційної політики (Консультативна рада з питань іноземних інвестицій; Координаційна група з активізації інвестиційної діяльності; Міжвідомча рада з питань інвестицій та інноваційного розвитку; Офіс із залучення та підтримки інвестицій; Державне агентство з інвестицій та інновацій; Державне агентство з інвестицій і розвитку; Національне агентство України з іноземних інвестицій; Український центр сприяння іноземному інвестуванню; Національна інвестиційна рада та інші) не сприяє покращенню інвестиційного клімату у державі. Вважаємо, що є потреба централізації повноважень щодо інвестиційної діяльності на національному рівні в єдиному державному органі, з одночасним розвитком територіальних департаментів на рівні обласних держадміністрацій (діяльність щодо регіональної інвестиційної політики). Це сприятиме консолідованій політиці центральних і регіональних органів публічної влади щодо залучення інвестицій в економіку України, що дасть змогу покращити конкурентноздатність вітчизняних підприємств і підвищити добробут громадян.

Висновки і пропозиції.

У статті досліджується структура капітальних інвестицій в економіку України за джерелами їх надходження. Здійснений аналіз обсягів капітальних інвестицій у розрізі регіонів країни (Дніпропетровська, Запорізька, Львівська, Одеська, Харківська області) та їх динаміки за останні роки дав змогу визначити основні

тенденції залучення капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у розрізі регіонів України.

Виокремлені існуючі проблеми організаційного механізму державного управління і державної політики сприяння залученню інвестицій. Запропоновані напрями покращення державної політики у сфері залучення капітальних інвестицій.

Список використаної літератури:

1. Архів валютних курсів: підсумки дня 31.12.2010. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/archive/2010-12-31/>
2. Архів валютних курсів: підсумки дня 31.12.2012. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/archive/2012-12-31/>
3. Архів валютних курсів: підсумки дня 31.12.2019. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/archive/2019-12-31/>
4. Віблій П.І., Лащик І.І., Хоркава Н.Б. Сучасний стан та тенденції капітальних інвестицій у Львівській області. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 2018, випуск 22. URL.: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/59.pdf>
5. Драчук Ю., Сав'юк Л., Трушкіна Н. Оцінка обсягу капітальних інвестицій для інноваційного розвитку: регіональний аспект. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Сер.: Економіка. 2016. Вип. 1. С. 216–224.
6. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування за 2010-2019 роки. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/ibd/iokjf/iokjf_u10-13_bez.htm
7. Лубенченко О., Петришина Н. Проблеми залучення капітальних інвестицій в сучасних умовах. *Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту*. Сер.: Економіка і управління. 2015. Вип. 32. С. 279–287.
8. Методологічні пояснення. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/ioz/metod_ioz.htm
9. Олешко Т.І., Козел А.М. Особливості залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Ефективна економіка*, 2019, №4. URL.: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2019/6.pdf
10. Сімків Л.Є. Стан інвестиційної активності і в регіонах України. *Економіка і суспільство*, 2016, випуск 2. URL.: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/2_ukr/77.pdf
11. Фатюха Н.Г., Маркін Є.Є. Аналіз руху прямих іноземних інвестицій (акціонерного

- капіталу) в Україні. *Ефективна економіка*, 2019, №10. URL.: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/68.pdf
12. Циток Р.П. Структура капітальних інвестицій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*, 2017, №13. С. 65-68.
13. Чернишев В.Г., Окара Д.В., Ковальова І.Л. Аналіз стану капітальних інвестицій в економіку регіонів України. *Ефективна економіка*, 2020, №1. URL.: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2020/68.pdf
-

Pokataiev P., Berezhanska L. Analysis of modern state investment policy at the regional level

The ambiguous economic and political situation in Ukraine causes instability of investment processes both inside the country and abroad. External and internal factors (globalization processes, war conflict in the south and east of the country, quarantine measures, corruption scandals, uneven regional development and many other factors) require an adequate response from the state and flexible investment policy.

The article examines the structure of capital investments in the economy of Ukraine by sources of their income. The analysis of capital investments by regions of the country (Dnipropetrovsk, Zaporizhia, Lviv, Odessa, Kharkiv regions) and their dynamics in recent years has identified the main trends in attracting capital investment by type of economic activity in these regions, in particular

– growth of capital investments in 1) public administration and defense; compulsory social insurance; 2) wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; 3) art, sports, entertainment and recreation; 4) transport, warehousing, postal and courier activities (in the Odessa region there is a quantitative increase in investment, but a decrease in their share to the total in the region);

– reduction of capital investments in agriculture, forestry and fisheries (in Lviv region there is a quantitative increase in investments, but a decrease in their share to the total in the region);

– increase in capital investments in education, health care and social assistance (except for Odessa region).

The analysis revealed patterns only for capital investments in some economic activities. There are significant differences in the structure of capital investment by region of the country.

The activities of a significant number of state bodies, whose powers include the promotion of investment activities, and therefore that exercise or have influenced the formation of investment policy does not contribute to improving the investment climate in the country. We believe that there is a need to centralize the powers of investment activities at the national level in a single state body, with the simultaneous development of territorial departments at the level of regional state administrations (activities on regional investment policy). This will contribute to the consolidated policy of central and regional public authorities to attract investment into Ukraine's economy, which will improve the competitiveness of domestic enterprises and increase the welfare of citizens.

Key words: *state policy, state regulation, investments, capital investments, mechanism of public administration, Ukraine.*